

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023
Political Science (Compulsory) Paper-XV
POLC32: Western Political Thought

Day and Date: Monday, 18/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 In which textiles have a description of the human nature?
a) The prince b) History of Lorence c) The Politics d) none of these
- 2 Who wrote the book 'Leviathan'?
a) Rousseau b) Lock c) Aristotal d) Hobbes
- 3 John Rowls have been explained in the book of the theory of Justice?
a) Justice Theory b) Ligislature c) Executive d) none of these
- 4 Who explain the concept of general will ?
a) Lock b) Rousseau c) Hobbes d) none of these
- 5 who was written the book of Social Contract Theory?
a) Rousseau b) Machiavelli c) Hegel d) Bentham
- 6 How many types of individuals liberty have said by J.S Mill?
a) Two b) Three c) Four d) One
- 7 In which Book is Jeremy Bentham opposed the Social Contract Theory?
a) Defence of ussere b) Fragment on Government c) essay on Political Toctis d) none of these
- 8 Bentham is considered to be the highest law to what laws?
a) International Law b) Divine Law c) Natural Law d) Human Law
- 9 'Principles of Political Obligation' was written by----
a) T. H. Green b) John Rowls c) Hobbes d) J. S. Mill
- 10 According to J.S Mill which was the best Government Type?
a) Monarchy b) Democracy c) Dictotership d) Communist
- 11 In which year Fredric Engels was born?
a) 1830 b) 1840 c) 1820 d) 1835
- 12 Who was advocated the Stateless & Classless Society?
a) Gramsci b) Karl Marx c) Hegel d) None of above
- 13 According to Gramsci, ----- plays an important role in creating ideological dominance in society.
a) of thinkers b) of rulers c) of family heads d) of society

14 According to Karl Marx, a classless and stateless society is a ----- society.

- a) Communist   b) Capitalist   c) Socialist   d) Liberal

15 According to Friedrich Engels, the ----- characteristic of a polity is that it divides citizens according to different positions.

- a) Political   b) Natural   c) Religious   d) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Hobbes's Classification of Governmental Institutions
- 2 John Locke's idea of natural rights
- 3 Mill's Utilitarianism
- 4 Gramsci's Writings

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain Hobbes' Nature of the Social Contract.
- 2 Explain Bentham's views on democratic system of government.
- 3 Explain the theory of surplus values of Karl Marx.
- 4 Explain Engels views on class struggle.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain J. S. Mill's views on individual liberty in detail .
- 2 Explain Karl Marx's idea of communist social structure in detail.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 मकीयाव्हेली मानवी स्वभावाचे वर्णन कोणत्या ग्रंथात केले आहे ?
अ) द प्रिन्स   ब) हिस्ट्री ऑफ लॉरेन्स   क) पॉलिटिक्स   ड) यापैकी नाही
- 2 'लेवियथन' हा ग्रंथ कोणी लिहला आहे?
अ) रुसो   ब) लॉक   क) अरिस्टोटल   ड) होब्ज
- 3 'थेओरी ऑफ जस्टीस' या ग्रंथात जॉन रौल्स यांनी कशाचे विवेचन केले आहे ?
अ) न्याय सिद्धांत   ब) कायदेमंडळ   क) कार्यकारी मंडल   ड) यापैकी नाही
- 4 सामूहिक ईहा संकल्पना कोणी मांडली?
अ) लॉक   ब) रुसो   क) होब्ज   ड) यापैकी नाही
- 5 सामाजिक करार सिद्धांत हा ग्रंथ कोणी लिहला ?
अ) रुसो   ब) मकीयाव्हेली   क) हेगेल   ड) बेंथम
- 6 जे.एस मिल यांनी व्यक्ति स्वातंत्र्याचे किती प्रकार सांगितले आहेत ?
अ) दोन   ब) तीन   क) चार   ड) एक

- 7 कोणत्या ग्रंथात जेरेमी बेन्थमने सामाजिक करार सिद्धांताला विरोध केला?
 अ) डिफेन्स ऑफ यूसरे ब) फ्रगमंट ऑन गव्हर्नमेंट क) एसे ऑन पॉलिटिकल टॉक्टीज ड) यापैकी नाही
- 8 बेंथम कोणत्या कायद्यांना सर्वोच्च कायदा मानतो आहे?
 अ) आंतरराष्ट्रीय कायदे ब) दैवी कायदे क) नैसर्गिक कायदे ड) मानवी कायदे
- 9 'प्रिन्सिपल्स ऑफ पॉलिटिकल ओब्लिगेशन' हा ग्रंथ कोणी लिहला ?
 अ) टी.एच ग्रीन ब) जॉन रौल्स क) हॉब्स ड) जे.एस मिल
- 10 जे.एस.मिल ने कोणता शासन प्रकार सर्वोत्तम मानला होता ?
 अ) राजेशाही ब) लोकशाही क) हुकुमशाही ड) साम्यवादी
- 11 फ्रेडरीक एंगल्स यांचा जन्म कोणत्या वर्षी झाला?
 अ) १८३० ब) १८४० क) १८२० ड) १८३५
- 12 राज्याविरहित आणि वर्गविरहित समाजाचा पुरस्कार कोणी केला?
 अ) ग्रामसी ब) कार्ल मार्क्स क) हेगेल ड) वरील पैकी नाही
- 13 ग्राम्सीच्या मते समाजामध्ये वैचारिक प्रभुत्व निर्माण करण्यासाठी ----- ची भूमिका महत्वाची आहे.
 अ) विचारवंतांची ब) राज्यकर्त्यांची क) कुटुंब प्रमुखांची ड) समाजाची
- 14 कार्ल मार्क्सच्या मते, वर्गविहीन आणि राज्यविहीन समाजव्यवस्था म्हणजे ----- समाजरचना होय.
 अ) साम्यवादी ब) भांडवलवादी क) समाजवादी ड) उदारमतवादी
- 15 फ्रेडरीक एंगल्सने मते, राज्यसंस्था ही नागरिकांची वेगवेगळ्या स्थानानुसार विभागणी करते हे राज्यसंस्थेचे -----
 - वैशिष्ट्य आहे.
 अ) राजकीय ब) नैसर्गिक क) धार्मिक ड) यापैकी एकही नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 होब्जचे शासन संस्थेचे वर्गीकरण
- 2 जॉन लॉकची नैसर्गिक हक्कांची कल्पना
- 3 मिलचा उपयुक्ततावाद
- 4 ग्राम्सीचे लेखनकार्य

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 होब्जच्या सामाजिक कराराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 2 लोकशाही शासन प्रणाली विषयक बेंथमची भूमिका सांगा.
- 3 कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मुल्यांचा सिद्धांत विषद करा.
- 4 एंगल्सचे वर्गसंघर्षाविषयीचे विचार स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 जे. एस्. मिलचे व्यक्तिस्वातंत्र्याविषयीचे विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 कार्ल मार्क्सची साम्यवादी समाजरचनेची कल्पना सविस्तर विषद करा.

*****

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023

Political Science (Compulsory) Paper-XV

POLC32: Western Political Thought

Day and Date: Monday, 18/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- 1 मकीयाव्हेली मानवी स्वभावाचे वर्णन कोणत्या ग्रंथात केले आहे ?
अ) द प्रिन्स ब) हिस्ट्री ऑफ लॉरेन्स क) पॉलिटिक्स ड) यापैकी नाही
Option 1
- 2 'लेवियथन' हा ग्रंथ कोणी लिहला आहे?
अ) रुसो ब) लॉक क) अरिस्टोटल ड) होब्ज
Option 4
- 3 'थेओरी ऑफ जस्टीस' या ग्रंथात जॉन रौल्स यांनी कशाचे विवेचन केले आहे ?
अ) न्याय सिद्धांत ब) कायदेमंडळ क) कार्यकारी मंडल ड) यापैकी नाही
Option 1
- 4 सामूहिक ईहा संकल्पना कोणी मांडली?
अ) लॉक ब) रुसो क) होब्ज ड) यापैकी नाही
Option 2
- 5 सामाजिक करार सिद्धांत हा ग्रंथ कोणी लिहला ?
अ) रुसो ब) मकीयाव्हेली क) हेगेल ड) बेंथम
Option 1
- 6 जे.एस मिल यांनी व्यक्ति स्वातंत्र्याचे किती प्रकार सांगितले आहेत ?
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) एक
Option 1
- 7 कोणत्या ग्रंथात जेरेमी बेन्थमने सामाजिक करार सिद्धांताला विरोध केला?
अ) डिफेन्स ऑफ यूसरे ब) फ्रगमंट ऑन गव्हर्नमेंट क) एसे ऑन पॉलिटिकल टॉक्टीज ड) यापैकी नाही
Option 2
- 8 बेंथम कोणत्या कायद्यांना सर्वोच्च कायदा मानतो आहे?
अ) आंतरराष्ट्रीय कायदे ब) दैवी कायदे क) नैसर्गिक कायदे ड) मानवी कायदे
Option 4
- 9 'प्रिन्सिपल्स ऑफ पॉलिटिकल ओब्लिगेशन' हा ग्रंथ कोणी लिहला ?
अ) टी.एच ग्रीन ब) जॉन रौल्स क) हॉब्स ड) जे.एस मिल
Option 1
- 10 जे.एस.मिल ने कोणता शासन प्रकार सर्वोत्तम मानला होता ?
अ) राजेशाही ब) लोकशाही क) हुकुमशाही ड) साम्यवादी
Option 2
- 11 फ्रेडरीक एंगल्स यांचा जन्म कोणत्या वर्षी झाला?
अ) १८३० ब) १८४० क) १८२० ड) १८३५
Option 3
- 12 राज्याविरहित आणि वर्गविरहित समाजाचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) ग्रामसी ब) कार्ल मार्क्स क) हेगेल ड) वरील पैकी नाही
Option 2
- 13 ग्रामसीच्या मते समाजामध्ये वैचारिक प्रभुत्व निर्माण करण्यासाठी ----- ची भूमिका महत्वाची आहे.
अ) विचारवंतांची ब) राज्यकर्त्यांची क) कुटुंब प्रमुखांची ड) समाजाची
Option 1
- 14 कार्ल मार्क्सच्या मते, वर्गविहीन आणि राज्यविहीन समाजव्यवस्था म्हणजे ----- समाजरचना होय.
अ) साम्यवादी ब) भांडवलवादी क) समाजवादी ड) उदारमतवादी
Option 1

15 फ्रेडरीक ँगल्सने मते, राज्यसंस्था ही नागरिकांची वेगवेगळ्या स्थानानुसार विभागणी करते हे राज्यसंस्थेचे -----
- वैशिष्ट्य आहे.

अ) राजकीय ब) नैसर्गिक क) धार्मिक ड) यापैकी एकही नाही

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 होब्जचे शासन संस्थेचे वर्गीकरण

Ans:

2 जॉन लॉकची नैसर्गिक हक्कांची कल्पना

Ans:

3 मिलचा उपयुक्ततावाद

Ans:

4 ग्राम्सीचे लेखनकार्य

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 होब्जच्या सामाजिक कराराचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

2 लोकशाही शासन प्रणाली विषयक बंधमची भूमिका सांगा.

Ans:

3 कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मुल्यांचा सिध्दांत विषद करा.

Ans:

4 ँगल्सचे वर्गसंघर्षाविषयीचे विचार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 जे. एस्. मिलचे व्यक्तिस्वातंत्र्याविषयीचे विचार सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 कार्ल मार्क्सची साम्यवादी समाजरचनेची कल्पना सविस्तर विषद करा.

Ans:

*****